

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-03-10-011/25-17/2

Podgorica, 03.02.2025. godine

Za: MINISTARSTVO RUDARSTVA, NAFTE I GASA, Cetinjski put bb, Podgorica

gospodinu, mr Admiru Šahmanoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Nacrt pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata

Veza: Vaš akt broj: 03-011/247-807 od 30.12.2024. godine i 01-011/25-17/2 od 16.01.2025. godine

Poštovani gospodine Šahmanoviću,

Povodom *Nacrta pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata* Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Uvidom u tekst Nacrta pravilnika i Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, ukazujemo da predmetni propis proizilazi iz Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, te da se njim propisuje način obračuna i uplate naknade za naftne rezerve.

Napominjemo da je Ministarstvo finansija u mišljenju na *Predlog zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima*, ukazalo na uvođenje nove naknade na maloprodaju cijenu goriva za formiranje i održavanje obaveznih rezervi u iznosu od 0,03 EUR/litru bezolovnog benzina odnosno euro dizela u periodu od 2024. do 2028. godine (od 2029. godine biće smanjena na iznos od 0,02 EUR/litru goriva), a koju će snositi krajnji potrošači.

Imajući u vidu navedeno, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo sugestija na tekst Nacrta pravilnika, uz napomenu da će Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima izazvati negativan efekat propisa na građane i privredu, koji se ogleda u povećanju cijene goriva, zatim povećanju administrativnih obaveza koja podrazumijeva formiranje zaliha, odnosno kupovinu gotove robe, i njeno skladištenje ili kupovinu tiketa, odnosno zaključivanje ugovora o rezervaciji robe i praćenje realizacije ugovora; odnosno praćenje održavanja zaliha kontrolisanjem količina i kvaliteta, ispunjenosti uslova skladištenja, povraćaja naknade u dijelu ili cjelosti u zavisnosti od toga da li privredno društvo koje uvozi naftne derivate ima obavezu formiranja rezervi ili nema, i dostavljanje izveštaja o prometu i uvozu naftnih derivata, kao i vođenje evidencije o obaveznim rezervama.

Pravilnik o načinu obračuna i uplate naknade predstavlja podzakonski akt Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i predstavlja preduslov za početak naplate naknade, kao zakonom predviđenog mehanizma za potrebe finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata.

Predloženi propis daje detaljne smjernice za način obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve i obrasce za izvještavanje o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, obračunatoj naknadi i uplatama naknade za obavezne rezerve naftnih derivata.

Sa aspekta Direktorata državnog trezora, mišljenja smo da je član 6 stav 2 potrebno brisati, jer su instrukcije za uplatu javnih prihoda na račune javnih prihoda propisane i sastavni su dio Naredbe o načinu uplate javnih prihoda. Takođe, član 6 stav 1 treba da sadrži puni naziv računa za uplatu predmetne naknade.

Uvidom u Nacrt pravilnika i Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da za implementaciju Nacrta pravilnika nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta države. Nadalje, nije predviđeno donošenje propisa iz kojih će proisteći finansijske obaveze. Naime, predloženi propis predstavlja podzakonski akt Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, kojim je predviđeno da se obavezne rezerve finansiraju iz naknade za obavezne rezerve koja će biti sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Nacrt pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, uz potrebu usaglašavanja teksta, shodno datim sugestijama.

S poštovanjem,

MINISTAR
Miroslav Vuković
MINISTARSTVO FINANSIJA
PODGORICA

Crna Gora

Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa

MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Adresa: Eko-efikasna zgrada,
Cetinjski put b.b.
81000 Podgorica, Crna Gora
kabinet@mrng.gov.me

Br: 05-011/25-193/1

Primljeno: 03. 02. 2025				
Org. jed.	Jedinstveni kas. znak	Rečni broj	Prilog	Vrijednost
01-011/25-	14/3			

31. 01. 2025. godine

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA, n/r Novici Vukoviću, ministru

Veza: Naš akt broj: 03 -11/24-807 od 30. decembra 2024. godine

Predmet: Urgencija – Nacrt Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata

Poštovani gospodine Vukoviću,

Nadovezujući se na dopis broj: 03-11/24-807 od 30. decembra 2024. godine kojim smo zatražili mišljenje na Nacrt Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, uz RIA obrazac koji smo dostavili 15. januara 2025, ovim putem Vas ponovo molimo da nam što prije dostavite mišljenje na predmetni pravilnik a kako bi blagovremeno započeli s implementacijom Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24). Takođe, ovim putem dostavljamo i Vaše mišljenje broj: 05 – 02 – 430/25-908/2 na Predlog Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata, imajući u vidu da je riječ o komplementarnim propisima koji omogućavaju početak naplate naknade i ne iziskuju troškove iz budžeta.

S poštovanjem,

Prilog:

- Mišljenje Ministarstva finansija na Predlog Uredbe o izmjeni i dopuni Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata

Dostavljeno:

- Ministarstvo finansija
- a/a

Kontakt osoba: mr Zorana Sekulić, v.d. generalne direktorice Direktorata za naftu i gas

Te: 067/617-001

Email: zorana.sekulic@mrng.gov.me

Crna Gora

Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Adresa: Cetinjski put bb.
81000 Podgorica, Crna Gora
kabinet@mrng.gov.me

57/au P
XADCA P

Broj: 03-011/24 - 807

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA
n/r ministra, g-din Novica Vuković

Primljeno:	03.01.2025			
Org. jed.	Jedinstveni broj	Rečni broj	Prilog	Vrijednost
01-011/25-17				

30. decembar 2024. godine

Predmet: Nacrt Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata

Poštovani gospodine Vuković,

U prilogu dostavljamo na mišljenje tekst Nacrta Pravilnik o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata. Donošenje predmetnog pravilnika predviđeno je Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima. Ovim Pravilnikom propisuje se način obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve i obrasci za izvještavanje o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, obračunatoj naknadi i uplatama naknade za obavezne rezerve naftnih derivata.

Početak obračuna i naplate naknade na krajnju cijenu naftnih derivate za potrebe formiranja obaveznih rezervi, uslovljeno je donošenjem ovog Pravilnika, te upućujemo molbu za hitnost u postupanju.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Admir Šahmanović

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a Ministarstva rudarstva, nafte i gasa

Kontakt osoba:

- Zorana Sekulić, v.d. gen direktorice Direktorata za naftu i gas, mail: zorana.sekulic@mrng.gov.me

Na osnovu člana 11 stav 4 i člana 12 stav 4 Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Službeni list CG“, broj _____) Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa donijelo je

PRAVILNIK

O NAČINU OBRAČUNA I UPLATE NAKNADE ZA OBAVEZNE REZERVE NAFTNIH DERIVATA

Član 1

Ovim Pravilnikom propisuje se način obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve (u daljem tekstu: naknada) i obrasci za izvještavanje o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, obračunatoj naknadi i uplatama naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima.

Član 2

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju značenje utvrđeno zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima (u daljem u tekstu: zakon).

NAKNADA I OBVEZNICI UPLATE NAKNADE

Član 3

Vlada utvrđuje visinu naknade pojedinačno za sve naftne derivate bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima.

Obveznici obračuna i uplate naknade (u daljem tekstu: uvoznici naftnih derivata) uplaćuju naknadu na prihodni račun budžeta Crna Gore kod Centralne banke Crne Gore, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima i Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.

OSNOVICA ZA OBRAČUN I UPLATU NAKNADE

Član 4

Osnovica za obračun naknade je količina naftnih derivata koji su stavljeni u promet na teritoriji Crne Gore izražena u mjernoj jedinici litar za bezolovne benzine (tarifne oznake CN 2710 12 45 do 2710 12 49) i gasna ulja (tarifne oznake CN 2710 19 41 do 2710 19 49), odnosno u mjernoj jedinici kilogram za tečni naftni gas (tarifne oznake CN 2711 12 11 00 do 2711 19 00 00).

Za konverziju mase u zapreminu i obratno koristi se gustina 755 kg/m³ za bezolovni benzin i 845 kg/m³ za gasna ulja, pri temperaturi od +15°C.

Gubitak (kalo, rastur, rashod) naftnih derivata koji je nastao u carinskom i/ili akciznom skladištu naftnih derivata uvoznika, iznad količine utvrđene propisom kojim se utvrđuje količina gubitka (kalo, rastur, kvar i lom) na koju se ne plaća akciza, smatra se količinom na koju se obračunava naknada, osim gubitka koji je nastao djelovanjem više sile.

UTVRĐIVANJE OSNOVICE I OBRAČUN NAKNADE

Član 5

Iznos obaveze uplate naknade je vrijednost pomnožene količine naftnih derivata stavljenih u promet na teritoriji Crne Gore i visine naknade koju je utvrdila Vlada Crne Gore, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima

Uvoznici naftnih derivata na mjesečnom i godišnjem nivou vrše obračun iznosa obaveze uplate naknade i obračun količina naftnih derivata koji čine osnovicu za obračun naknade izražen u mjernim jedinicama iz člana 4 stav 2 ovog pravilnika, a na osnovu važećih računovodstvenih i drugih finansijskih evidencija.

Obračun količina naftnih derivata dostavlja se organu uprave nadležnom za poslove ugljovodonika (u daljem tekstu: Uprava) na Obrascu 1 – Izvještaj o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, a obračun iznosa obaveze uplate naknade na Obrascu 2 – Izvještaj o obračunatoj naknadi za obavezne rezerve naftnih derivata, a koji čine sastavni dio ovog Pravilnika.

Uvoznici naftnih derivata dostavljaju godišnje obračune na obrascima iz stava 3 ovog člana najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu.

Godišnji obračuni mogu biti podložni izmjenama i dopunama podataka, a ukoliko te izmjene i dopune utiču na ukupan zbir 12 pojedinačnih dostavljenih obračuna za predmetnu godinu, uvoznici naftnih derivata dostavljaju i obrazloženje okolnosti koje su dovele do odstupanja.

Obrasci iz stava 3 ovog člana služe isključivo za obračunavanje naknade i količina rezervi naftnih derivata u Crnoj Gori, i ne koriste se u druge svrhe.

PLAĆANJE NAKNADE

Član 6

Naknada se uplaćuje na prihodni račun budžeta Crne Gore kod Centralne banke Crne Gore otvoren za namjenu formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata broj: _____, u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.

Uvoznici naftnih derivata prilikom uplate navode podatke o uplatiocu i to:

- u polje „svrha uplate“ navodi se: **Naknada za obavezne rezerve naftnih derivata;**
- u polje „poziv na broj“ navodi se: **1001-**
- u polje „poreski identifikacijski broj (PIB)“ navodi se poreski identifikacijski broj uvoznika naftnih derivata koji mu je dodijeljen od strane nadležnog poreskog organa.

U slučaju da uvoznik naftnih derivata uplati iznos veći od onoga koji je naveo u Obrascu 2 - Izvještaj o obračunatoj naknadi za obavezne rezerve, Uprava tu razliku u iznosu tretira kao akontaciju za obavezu uplate naknade koja dopijeva za tekući mjesec.

OBAVJEŠTENJE O UPLATI NAKNADE

Član 7

Obavještenje o uplati sadrži podatke o datumima uplate, uplaćenim iznosima i bankama koje su u ime uvoznika naftnih derivata sprovele plaćanje, a dostavlja se na Obrascu 3 – Izvještaj

o uplatama naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, koji čini sastavni dio ovog Pravilnika

POTPISIVANJE OBRAZACA

Član 8

Sve obrasce iz čl. 5 i 7 ovog Pravilnika potpisuje ovlašćeno lice uvoznika naftnih derivata.

Ovlašćeno lice uvoznika naftnih derivata je fizičko lice koje je u Centralnom registru privrednih subjekata navedeno kao ovlašćeni predstavnik uvoznika naftnih derivata, odnosno koje je u skladu sa pozitivno pravnim propisima ovlašćeno od strane uvoznika naftnih derivata da potpisuje obrasce navedene u stavu 1 ovog člana.

NAČIN DOSTAVLJANJA OBRAZACA

Član 9

Svi obrasci iz čl. 5 i 7 ovog Pravilnika se dostavljaju u pisanoj formi (popunjeni, potpisani, pečatirani i skenirani) na arhivu Uprave ili putem poštanskog operatora i elektronskoj formi (popunjeni excel dokumenti) na e-mail adresu istaknutu na veb stranici Uprave.

Uvoznici naftnih derivata čuvaju dokaze o dostavljanju obrazaca u oba slučaja navedena u stavu 1 ovog člana.

NEDOSTAVLJANJE OBRAZACA I NEPLAĆANJE NAKNADE

Član 10

Ako uvoznik naftnih derivata, u rokovima propisanim ovim Pravilnikom i zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima, ne uplati naknadu u iznosu iskazanom na Obrascu 3 ili ne dostavi Upravi sve obrasce iz čl. 5 i 7 ovog Pravilnika, Uprava o tome obavještava Ministarstvo koje u najkraćem roku šalje opomenu uvozniku naftnih derivata kojom definiše način i rok uplate duga uz dostavu svih obrazaca, a navodi i zakonske kamate nastale zbog kašnjenja u plaćanju.

Ako uvoznik naftnih derivata ne uplati naknadu uz dostavu svih obrazaca iz čl. 5 i 7 ovog Pravilnika u roku utvrđenom opomenom iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo dostavlja nadležnom poreskom organu zahtjev za prinudnu naplatu u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje poreski postupak i poreska administracija, a istovremeno i pismeno obavještava tržišnu inspekciju i druge nadležne organe prema posebnim propisima, u cilju primjene kaznenih odredbi utvrđenih, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima.

U slučaju da se utvrde značajna odstupanja u dostavljenim podacima u odnosu na stvarno stanje koje utvrdi Ministarstvo, kao i u slučajevima postojanja sumnje da uvoznik naftnih derivata ne vrši obračun naknade u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima i ovim Pravilnikom, Ministarstvo nadležnom poreskom organu dostavlja zahtjev da se nad predmetnim uvoznikom naftnih derivata sprovede kontrola obračuna naknade.

Uprava i Ministarstvo podneske iz st.1, 2 i 3 ovog člana upućuju na način da je moguće obezbijediti dokaz dostavljanja – elektronski ili štampani.

ČUVANJE DOKUMENTACIJE

Član 11

Uvoznici naftnih derivata, čuvaju najmanje 5 (pet) godina od perioda na koji se odnose, svu dokumentaciju kojom dokazuju količine naftnih derivata i iznose uplaćenih naknada iskazanih u obrascima i dostavljenih Upravi.

Uprava svu pojedinačnu dokumentaciju i podatke dobijene od uvoznika naftnih derivata čuva najmanje 5 (pet) godina od godine na koju se odnose.

Svi pojedinačni podaci i informacije dobijeni u postupku prikupljanja naknade su poslovna tajna Uprave i uvoznika naftnih derivata i ne mogu se koristiti bez prethodne saglasnosti uvoznika naftnih derivata na koga se odnose.

POČETAK IZVJEŠTAVANJA

Član 12

Uvoznici naftnih derivata počinju sa dostavljanjem obrazaca iz čl. 5 i 7 ovog Pravilnika i plaćanjem naknade za mjesec u kojem su počeli obračunavati naknadu kao sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata, u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima.

STUPANJE NA SNAGU

Član 13

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:

Podgorica, ____2025. godine

Ministar,
mr Admir Šahmanović, s.r.

PRILOG 1

NAZIV OBVEZNIKA OBRAČUNA I UPLATE NAKNADE

Obrazac 1

ADRESA

PIB

IZVJEŠTAJ O PLASMANU NAFTNIH DERIVATA NA TRŽIŠTE CRNE GORE

ZA PERIOD OD _____ DO _____ *

Red ni br.	Opis	Količina		
		u litrama pri +15°C		u kilogramima pri +15°C
		motorni benzini	gasna ulja	TNG (tečni naftni gas)
1.	Početno stanje zaliha u carinskom/akciznom skladištu obveznika uplate naknade (prvi dan u razdoblju)			
2.	Količine uvezene u carinsko/akcizno skladište obveznika uplate naknade			
3.	UKUPNO (1+2)			
4.	Stanje zaliha u carinskom/akciznom skladištu obveznika uplate naknade na kraju razdoblja			
5.	Isporučeno iz carinskog/akciznog skladišta obveznika uplate naknade (3 - 4)			
6.	Uvezeno za izravnu isporuku krajnjim potrošačima			
7.	Uvoz krajnjeg potrošača			
8.	Gubitak			
9.	Isporučeno za izvoz			
10.	KOLIČINA ZA OBRAČUN NAKNADE ZA OBAVEZNE REZERVE (5+6+7+8) - 9			

*Obrazac se koristi za mjesečno i godišnje izvještavanje

Datur

MP

(potpis odgovorne osobe obveznika obračuna i uplate naknade)

Ime i prezime odgovorne osobe obveznika obračuna i uplate naknade

Crna Gora
Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa

Adresa: Cetinjski put bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
kabinet@mrng.gov.me

Broj: 05-011/25-55/1

Veza: Naš dopis br. 03-011/24-807 od 30.12.2024. godine

16. januar 2025. godine

MINISTARSTVO FINANSIJA
Podgorica

Za: **MINISTARSTVO FINANSIJA**
n/r ministra, g-din Novica Vuković

Primljeno	21. 01. 2025		
Org. jed.	Recep. št.	Prilog	Vrijed.
01 - 011/25 - 172			

Predmet: Dopuna dopisa br 03-011/24 - 807 od 30.12.2024. godine
Nacrt Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata

Poštovani gospodine Vuković,

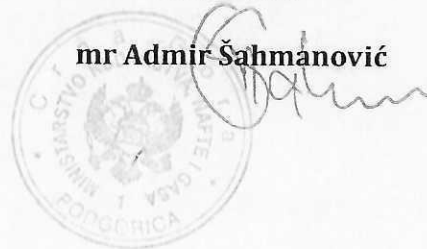
U prilogu dostavljamo Analizu uticaja propisa za predmetni pravilnik, kao dopunu našeg dopisa br 03-011/24 - 807 od 30.12.2024. godine kojim smo uputili **Nacrt Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata** na mišljenje Vašem organu.

Početak obračuna i naplate naknade na krajnju cijenu naftnih derivata za potrebe formiranja obaveznih rezervi, uslovljeno je donošenjem ovog Pravilnika, te upućujemo molbu za hitnost u postupanju.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Admir Šahmanović

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a Ministarstva rudarstva, nafte i gasa

Kontakt osoba:

- Zorana Sekulić, v.d. gen. direktorice Direktorata za naftu i gas, mail: zorana.sekulic@mrng.gov.me

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO RUDARSTVA, NAFTE I GASA

NAZIV PROPISA

Pravilnik o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- **Koje probleme treba da riješi predloženi akt?**

Pravilnik o načinu obračuna i uplate naknade predstavlja podzakonski akt Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24 od 13.12.2024. godine, stupio na snagu 21.12.2024. godine) i predstavlja preduslov za početak naplate naknade, kao mehanizma zakonom predviđenog za potrebe finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata.

Predloženi propis daje detaljne smjernice za način obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve i obrasce za izvještavanje o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, obračunatoj naknadi i uplatama naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, a u skladu sa

- **Koji su uzroci problema?**

Budući da je Crna Gora u pretpristupnoj fazi EU i da je potpisnica Sporazuma o formiranju Energetske zajednice, u obavezi smo da implementiramo propise Evropske unije o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima tj. o obavezi održavanja minimalnih rezervi sirove nafte i/ili naftnih derivata. Takođe, prvo završno mjerilo iz pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika odnosi se na obavezu usklađivanja s pravnom tekovinom o obaveznim naftnim rezervama (Direktivom Savjeta Evropske unije br. 2009/119/EC od 14. septembra 2009. godine), uspostavljanja administrativne strukture za upravljanje naftnim rezervama kao i da započne s uspostavljanjem rezervi u skladu s Akcionim planom. S tim u vezi, kako bi obaveza bila u potpunosti ispunjena neophodno je donijeti predmetni Pravilnik koji će omogućiti uvođenje i plaćanje naknade za formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata, u cilju finansiranja implementacije ključne Direktive 2009/119/EC, a na osnovu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24). Prema odredbama predmetne Direktive, neophodno je da države imaju rezerve nafte koje odgovaraju količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza ili od 61 dana prosječne dnevne domaće potrošnje, zavisno od toga koja je količina veća.

- **Koje su posljedice problema?**

Posljedice neusvajanja predloženog propisa je nemogućnost implementacije odredbi Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima kojim se formiranje rezervi naftnih derivata predviđa uvođenjem naknade na motorna goriva: bezolovni benzin, eurodizel i tečni naftni gas (u daljem tekstu: tng). Imajući u vidu da Crna Gora nema proizvodnju nafte i naftnih derivata, te da je u potpunosti zavisna od uvoza naftnih derivata, neusvajanje predloženog propisa bi dovelo u rizik sigurnost snabdijevanja motornih goriva, kroz nemogućnost reagovanja u slučaju poremećanja u snabdijevanju ali i u slučaju izraženih fluktuacija u cijenama, na koje dominantno utiču cijene derivata na svetskim berzama i geopolitički uticaji. Osim navedenog, nedonošenje predmetnog propisa bi onemogućilo zatvaranje PP-15 Energetika, i time ugrozilo put evropskih integracija.

- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

Predviđeno je da se finansiranje obaveznih rezervi naftnih derivata obezbjeđuje uvođenjem naknade, kao sastavnog dijela prodajne cijene naftnih derivata, u visini od 0,03 EUR. Navedeni iznos naknade bi trebalo da bude na snazi tokom perioda formiranja rezervi, nakon čega bi se iznos sveo na troškove održavanja rezervi.

Naknada je sastavni dio maloprodajne cijene naftnih derivata, što znači da će krajnji potrošači (građani i privreda) finansirati formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata. Naknada je namjenski prihod Uprave za ugljovodonike i uvoznika naftnih derivata kao obveznika formiranja obaveznih rezervi.

Upravi za ugljovodonike naknada služi za finansiranje nabavke rezervi naftnih derivata i pokrivanje svih troškova u vezi obaveznih rezervi, dok uvoznicima naftnih derivata koji imaju obavezu formiranja obaveznih rezervi pokriva trošak finansiranja i premiju rizika, trošak skladištenja (tzv. carrying costs) i trošak rezervi u nematerijalnoj formi (tiketi) tokom trajanja obaveze.

- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Ne bi bilo moguće implementirati Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24), jer je članom 11 stav 4 i članom 12 stav 4 pomenutog zakona definisana potreba donošenja podzakonskih akata. Ovakav scenario bi mogao dovesti do rizika u odgovoru na poremećaje u snabdijevanju motornih goriva ali i u procesu pristupanja Evropskoj uniji, a koji se odnose na implementiranje propisa Evropske unije u dijelu sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Donošenjem Pravilnika o načinu obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve naftnih derivata **postižu se sljedeći ciljevi:**

- stvoriće se preduslov za uvođenje i plaćanje naknade za formiranje i održavanje rezervi naftnih derivata, a na osnovu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24);
- pravni okvir Crne Gore će se u potpunosti uskladiti sa pravnom tekovinom Evropske unije u području sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima (Direktiva 2009/119/EZ), kroz formiranje i čuvanje strateških rezervi naftnih derivata;
- stvoriće se nužan preduslov da se najkasnije do 1. jula 2028. godine, formiraju strateške rezerve naftnih derivata u količini od 90 dana prosječnog neto uvoza ili 61 dan prosječne domaće potrošnje, zavisno od toga koja je količina veća i time ispune

preuzete obaveze iz međudržavnih ugovora (Sporazum o formiranju Energetske zajednice), čime će biti ispunjeno prvog završno mjerilo u okviru pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika („Crna Gora da završi zakonodavno usklađivanje s pravnom tekovinom o obaveznim naftnim rezervama, uspostavi administrativnu strukturu za upravljanje naftnim rezervama i započne s uspostavljanjem rezervi u skladu s Akcionim planom“), povećaće se sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima u cjelini, a Crna Gora će u skladu sa načelom solidarnosti, nakon ulaska u Evropsku uniju, moći računati i na pomoć ostalih zemalja članica, ukoliko domaće strateške rezerve u datom trenutku nisu dovoljne;

- povećaće se transparentnost tržišta naftnih derivata u Crnoj Gori, jer će se pojačanim izvještavanjem, koje se propisuje ovim Pravilnikom, još bolje pratiti protok roba na tržištu i stanje rezervi, a time i naplata prihoda državnog budžeta.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati “status quo” opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Opcija “status quo”

Budući da je Crna Gora u pretpristupnoj fazi EU i da je potpisnik Sporazuma o formiranju Energetske zajednice, opcija status quo, odnosno odsustvo regulatorne promjene, nije prihvatljiva, jer bi to značilo neizvršavanje obaveza koje je Crna Gora preuzela u procesu pristupanja Evropskoj uniji, a koje se, između ostalog, odnose na implementiranje propisa Evropske unije u dijelu sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima. Neispunjavanje prethodno navedenih i preuzetih obaveza, gotovo sigurno bi otežalo dalje pregovore u oblasti energetike i ispunjavanja prvog završnog mjerila (Poglavlje 15), i moglo bi ugroziti napredak Crne Gore u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Takođe, na 21. sastanku Savjeta ministara Energetske zajednice koji je održan 14. decembra 2023. godine u Beču, Sekretarijat Energetske zajednice je najavio da će u toku 2024. godine inicirati donošenje odluke o prekršajnim mjerama u vezi sa ispunjavanjem obaveza iz Sporazuma o formiranju Energetske zajednice koje se odnose na implementaciju Direktive EU br. 2009/119/EC o obaveznim rezervama nafte i/ili naftnih derivata, ukoliko navedene obaveze ne budu što hitnije realizovane, imajući u vidu da su ugovorne strane Energetske zajednice bile u obavezi da do 1. januara 2023. implementiraju Direktivu 2009/119/EZ i samim tim ispuniti pravno obavezujuće održavanje obaveznih rezervi.

- Preferirana opcija

Donošenjem predmetnog Pravilnika će se omogućiti formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata i samim tim nastaviti sa ispunjavanjem obaveza iz pregovaračkog procesa u oblasti energetike kao i obezbjediti snabdijevanje naftnim derivatima u slučaju vanrednih situacija i poremećaja na tržištu, čime se obezbjeđuje visok stepen sigurnosti snabdijevanja Crne Gore ovim energentom.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.

- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**

Podzakonski akt će uticati na:

- **građane i privredu u cjelini** i to u pozitivnom smislu obezbjeđenjem sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima u slučaju vanrednih situacija i poremećaja snabdijevanja na tržištu naftnim derivatima, jer će se puštanjem obaveznih rezervi na tržište građanima i privredi omogućiti nesmetano funkcionisanje i u slučaju poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima. Negativni uticaj propisa na građane i privredu (izuzev energetskih subjekata koji trguju naftnim derivatima) odraziće se kroz dodatna finansijska izdvajanja uvođenjem naknade za obavezne rezerve na maloprodajnu cijenu goriva a koju će snositi krajnji potrošači;
- **ministarstvo nadležno za poslove nafte i gasa** (u daljem tekstu: Ministarstvo) koje propisuje način obračuna i uplate naknade za obavezne rezerve i obrasce za izvještavanje o plasmanu naftnih derivata na tržište Crne Gore, obračunatoj naknadi i uplatama naknade za obavezne rezerve naftnih derivata, u smislu dodatnog administrativnog i kadrovskog angažmana;
- **Upravu za ugljovodonike** koja će pratiti proces naplate naknade i u zavisnosti od prikupljenih sredstava planirati formiranje rezervi i druge obaveze koje proizilaze iz Zakona o sigurnosti snabdijevanja, u smislu dodatnog administrativnog i kadrovskog angažmana;
- **velike uvoznike naftnih derivata u CG** koji godišnje uvezu 15.000 tona i više benzina i/ili gasnog ulja, kojima se zakonom nameće obaveza izvještavanja o uvezenim količinama naftnih derivata. Takođe, ovim uvoznicima se propisuje i obaveza formiranja dijela obaveznih rezervi u količini od jedne polovine ukupne propisane obaveze za Crnu Goru, za potrebe čega je predviđeno da jednu trećinu naknade zadržavaju za sebe, kako bi pokrili svoje troškove u vezi sa obavezom formiranja rezervi, a koja je koncipirana za privredu na troškovno neutralnoj osnovi. Ostatak prikupljene naknade su dužni transferisati na **prihodni račun budžeta Crne Gore kod Centralne banke Crne Gore otvoren za namjenu formiranja i održavanja obaveznih rezervi naftnih derivata (u daljem tekstu: prihodni račun)**;
- **uvoznike naftnih derivata u CG**, koji godišnje uvezu manje od 15.000 tona benzina i/ili gasnog ulja) tako što će im sistem redovnog izvještavanja koji se definiše ovim podzakonskim aktom, a radi praćenja stanja na domaćem tržištu naftnih derivata i naplate naknade za formiranje strateških rezervi, te povraćaj naknade Upravi za ugljovodonike, odnosno uplate na prihodni račun, predstavljati administrativno opterećenje. Sa druge strane, ovim zakonskim rješenjem mali uvoznici naftnih derivata svoju obavezu formiranja obaveznih rezervi prenose na Upravu za ugljovodonike, čime se zaobilazi problem nedostatka skladišnih kapaciteta u svojini malih uvoznika, mogućnost diskriminacije malih uvoznika od strane velikih uvoznika te značajno smanjuje trošak Ministarstva vezano za administriranje njihovih obaveznih rezervi te kontrolu količine i kvaliteta njihovih obaveznih rezervi;
- **energetske subjekte** koji obavljaju djelatnost trgovine naftnim derivatima, i energetske subjekte koji obavljaju djelatnost skladištenja nafte i naftnih derivata, jer se ovim zakonskim rješenjem formiranje obaveznih rezervi u fizičkom obliku povjerava Upravi za ugljovodonike koja će biti novi veliki kupac naftnih derivata i korisnik usluga skladištenja naftnih derivata u Crnoj Gori što je energetskim subjektima prilika za ostvarivanje novih prihoda i smanjenje postojećih troškova logističkog lanca. Sa druge strane, sistem redovnog izvještavanja koji se uspostavlja

ovim zakonskim rješenjem, a radi praćenja stanja na domaćem tržištu naftnih derivata i naplate naknade za formiranje strateških rezervi, predstavlja energetskim subjektima dodatno administrativno opterećenje, ali i državi obezbjeđuje dodatni mehanizam kontrole naplate akcize na naftne derivate;

- **nadležni carinski organ i organ uprave nadležan za poslove statistike** u svrhe dostavljanja odnosno obrađivanja podataka na mjesečnom nivou za potrebe obračuna potrebne količine obaveznih rezervi i za potrebe redovnog mjesečnog izvještavanja o stanju tržišta naftnih derivata prema Ministarstvu, Evropskoj Komisiji odnosno Energetskoj zajednici;
 - **tržišnu inspekciju** koja je prepoznata kao organ nadzora nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu zakona.
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**

Naknada je sastavni dio maloprodajne cijene naftnih derivata, što znači da će oni građani i privreda koji su potrošači motornih goriva (bezolovni benzin, eurodizel i tng) finansirati formiranje i održavanje obaveznih rezervi naftnih derivata, u iznosu od 0,03 eur po litru benzina i dizela, odnosno 0,03 eur po kilogramu tng-a. Napominjemo da Vlada na predlog Ministarstva utvrđuje visinu naknade pojedinačno za sve naftne derivate bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost, kao i raspodjelu naknade između Uprave za ugljovodonike i uvoznika, uz prethodno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje sigurnost snabdijevanja naftnim derivatima.

Kroz **period 2024. – 2028. godina** u kojem se planira intenzivna nabavka fizičkih rezervi naftnih derivata koje treba formirati Uprava za ugljovodonike, planirani iznos nakande je **0,03 EUR/litar/kg**, od čega bi Upravi za ugljovodonike pripala 0,02 EUR/litar/kg, a uvoznicima naftnih derivata 0,01 EUR/litar/kg. Imajući u vidu da je procijenjena godišnja potrošnja motornih benzina, gasnih ulja i tng-a na nivou od 430.000.000 litara/kg, prosječni godišnji trošak za građane i privredu na ime formiranja obaveznih rezervi u periodu 2025. – 2028. godina procjenjuje se u iznosu od 12.900.000 EUR (430.000.000 litar/kg x 0,03 EUR/litar/kg).

Nakon što se do kraja 2028. godine završi formiranje fizičkih rezervi naftnih derivata u svojini Uprave za ugljovodonike, iznos naknade **od 2029. godine nadalje** će se smanjiti i procjenjuje se na iznos od **0,02 EUR/litar/kg** motornih goriva, pri čemu bi i Upravi za ugljovodonike i uvoznicima naftnih derivata pripao po 0,01 EUR/litar/kg.

Prosječni godišnji trošak za građane i privredu na ime formiranja obaveznih rezervi od 2029. godine nadalje procjenjuje se u iznosu od 8.600.000 EUR (430.000.000 litar/kg x 0,02 EUR/litar/kg).

- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**

Pozitivne posljedice donošenja podzakonskog akta opravdavaju angažovanje finansijskih sredstava koje zahtjeva implementacija Direktive 2009/119/EZ. Formiranje obaveznih rezervi je prvenstveno pitanje nacionalne sigurnosti i odgovornog ponašanja prema građanima i privredi, a zatim ključno mjerilo za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 15 – Energetika i ispunjavanje obaveze preuzete međunarodnim sporazumom o Energetskoj zajednici. Nadalje, formiranjem obaveznih rezervi naftnih derivata, građani i privreda Crne

Gore prije svega namjenski investiraju u svoje redovno, normalno funkcionisanje i u slučaju poremećaja u snabdijevanju naftnim derivatima na međunarodnom, regionalnom ili lokalnom nivou. Pored toga, ističe se da značajan udio finansijskih sredstava koje će biti angažovane, ne može da se smatra *nepovratnim troškom*. Naime, značajna količina obaveznih rezervi u svojini Uprave za ugljovodonike (tj. Crne Gore) biće u fizičkoj formi (oko 40.000 tona). Naftni derivati (benzin i dizel) su roba (*commodity*) i kao takvi predstavljaju dugoročno likvidno sredstvo vrijedno desetina miliona EUR-a koje se uvijek može ponovo konvertovati u konvencionalnu valutu.

- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**

Potreba za dugoročnim skladištenjem obaveznih rezervi otvara mogućnost za ulaganjem u skladišne kapacitete, a potreba da se kroz kupovinu rezervi prilikom formiranja i zamjenu rezervi za potrebe održavanja kvaliteta uskladištenih rezervi je jak povod da se na tržištu pojave i novi privredni subjekti koji se bave trgovinom naftnim derivatima. U oba slučaja, direktno bi se povećale otvorenost tržišta Crne Gore i tržišna konkurencija. Napominjemo da Uprava za ugljovodonike sredstva iz prihoda od naknade mogu da koriste isključivo za potrebe formiranja i održavanja obaveznih rezervi, adaptacije i/ili rekonstrukcije skladišta za skladištenje obaveznih rezervi koje su Upravi za ugljovodonike data na korišćenje i upravljanje i za troškove u vezi sa obaveznim rezervama, u skladu sa ovim zakonom i internim aktima Uprave.

- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

Ovaj podzakonski akt podrazumjeva dodatna administrativna opterećenja za energetske subjekte koji se bave uvozom naftnih derivata u smislu obračuna i uplate dijela naknade ili naknade u cijelosti (u zavisnosti od toga formiraju li rezerve ili ne) i u dijelu koji se odnosi na izvještavanje Uprave za ugljovodonike o uplaćenju naknadi i plasmanu naftnih derivata za prethodni mjesec. Sa druge strane, navedena izvještavanja državi obezbjeđuju dodatni mehanizam kontrole naplate dažbina na naftne derivate, jer se obračun naknade odvija u momentu obračuna akcize. Uprava za ugljovodonike takođe će imati obavezu kontrolisanja i praćenja navedenih uplata i izvještaja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?

Za implementaciju predmetnog podzakonskog akta, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.

Za implementaciju predmetnog podzakonskog akta, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.

Implementacijom ovog propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

Za implementaciju predmetnog podzakonskog akta, nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore.

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?

Predloženi propis predstavlja podzakonski akt Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima.

- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?

Implementacijom ovog propisa ostvariće se ne samo prihod, već i priliv za budžet Crne Gore.

Naime, predloženi propis predstavlja podzakonski akt Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima, kojim je predviđeno je da se obavezne rezerve finansiraju iz naknade za obavezne rezerve koja će biti sastavni dio prodajne cijene naftnih derivata.

Na prihodnom računu ostvariće se priliv u iznosu koji se za 2025. godinu procjenjuje u rasponu od 719.580 EUR/mjesečno do 1.074.000 EUR/mjesečno počev od mjeseca u kojem stupi na snagu naplata naknade, u zavisnosti od toga da li je cijeli iznos prikupljene naknade uplaćen ili je 1/3 zadržana od strane velikih uvoznika koji imaju obavezu formiranja rezervi. Naime, velikim uvoznicima je ostavljen rok od 200 dana da formiraju rezerve koje su u obavezni formirati, pri čemu imaju obavezu uplate cjelokupnog iznosa naplaćene naknade dok rezerve ne formiraju. Nakon formiranja rezervi imaju pravo 1/3 naknade zadržati za potrebe pokrivanja troškova za obavezne rezerve koje formiraju.

Iznos od 1.074.000 EUR je izračunat je na osnovu prosječne mjesečne potrošnje derivata na koje je predviđen obračun naknade (bezolovni benzin, eurodizel i tng) množenjem sa iznosom naknade 0,03 EUR. **Tokom 2026., 2027. i 2028. godini očekuje se priliv u iznosu od po cca 8.600.000 EUR/godišnje,** što predstavlja 2/3 ukupno naplaćene naknade, dok 1/3 uvoznici zadržavaju za potrebe pokrivanja troškova za obavezne rezerve koje formiraju.

Priliv na prihodni račun ostvariće se na osnovu naknade za obavezne rezerve, koja je detaljno opisana u Poglavlju 4 – Analiza uticaja; pod tačkom „Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)“. Sam izračun

naknade detaljno je izložen u tački koja slijedi: „Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda“.

Pored priliva na ime naknade za obavezne rezerve, ostvariće se i prihod za budžet Crne Gore od PDV-a na naknadu za obavezne rezerve, obzirom da naknada za obavezne rezerve ulazi u poresku osnovicu pri obračunu maloprodajne cijene naftnih derivata.

Planirani prihod u 2025. godini po osnovu PDV-a na naknadu za obavezne rezerve iznosi oko 225.000 EUR mjesečno, dok za period od 2026. do 2028. godine iznosi oko 2.710.000 EUR godišnje. Izračun prihoda od PDV-a na naknadu za obavezne rezerve detaljno je izložen u tački koja slijedi.

- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.

1) Na osnovu podataka Uprave Carina, Ministarstva, MONSTAT-a i naftnih kompanija o potrošnji naftnih derivata u Crnoj Gori u 2022. i 2023. godine, utvrđena je **ukupna potrošnja naftnih derivata u količina od 410.000 metričkih tona** kao referentna količina za potrebe izračuna u vezi obaveznih rezervi Crne Gore;

2) Na osnovi metodologije izračuna obaveze čuvanja obaveznih rezervi koje su definisane aneksima Direktive 2009/119/EC, izračunato je da **Crna Gora treba da čuva 100.000 metričkih tona naftnih derivata**;

3) U skladu sa Zakonom o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima i Direktivom 2009/119/EC, utvrđeno/definisano je da:

- **obavezne rezerve naftnih derivata sastoje od benzina i dizela u odnosu 85% dizela i 15% benzina** što proporcionalno odgovara njihovom tržišnom odnosu;

- obavezne rezerve Crne Gore formira Uprava za ugljovodonike i uvoznici naftnih derivata, po jednu polovinu ukupne obaveze tj. po 50.000 tona naftnih derivata. Pritom, „mali uvoznici“ prenosiće svoju obavezu na Upravu za ugljovodonike, što znači da će **Uprava za ugljovodonike formirati cca 55.000 tona obaveznih rezervi**, a „veliki uvoznici“ cca **45.000 tona**.

- minimalno **jedna trećina ukupne propisane obaveze bude formirana u gotovom proizvodu, dok bi ostatak obaveze bio ispunjen u tiketima**, pri čemu se samo Upravi za ugljovodonike nameće obaveza formiranja rezervi u gotovom proizvodu, dok uvoznici koji imaju obavezu formiranja rezervi mogu sami izabrati da li će rezerve čuvati u gotovom proizvodu ili u formi tiketa

- dinamika formiranja obaveznih rezervi i to tako da **uvoznici naftnih derivata formiraju svoj dio obaveznih rezervi u roku od 200 dana** dok bi **Uprava za ugljovodonike svoju obavezu formirala postepeno, u periodu 2025 – 2029. godina**, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima. Pritom,

4) **Za definisanu obavezu formiranja rezervi i dinamiku formiranja obaveznih rezervi, Uprave za ugljovodonike procijenjeni su prosječni troškovi na godišnjem nivou za formiranje obaveznih rezervi.**

Prosječni godišnji troškovi procijenjeni su na osnovu sljedećih pretpostavki: prosječna nabavna cijena naftnih derivata – 900 EUR/toni (roba u režimu odloženog plaćanja akcize i PDV-a); prosječna cijena skladištenja – 60 EUR/toni/godišnje; prosječna cijena tiketa – 84 EUR/toni/godišnje.

	2025	2026	2027	2028	2029
Fizičke rezerve koje kupuje Uprava	15.000	8.000	8.000	8.000	-
Tiketi koje kupuje Uprava	-	-	-	-	16.000
Formirane obavezne rezerve Uprave (tone)	15.000	23.000	31.000	39.000	55.000
Potrebna sredstva (EUR)					
Nabavka rezervi	13.500.000	7.200.000	7.200.000	7.200.000	-
Trošak skladištenja	900.000	1.380.000	1.860.000	2.340.000	2.340.000
Trošak tiketa	-	-	-	-	1.344.000
Ostali troškovi (osiguranje, Q&Q control)	275.000	300.000	325.000	350.000	375.000
Total (EUR)	14.675.000	8.880.000	9.385.000	9.890.000	4.059.000

Ukupni planirani troškovi u periodu 2025. – 2028. godina kada Uprava kupuje gotove proizvode procijenjeni su u iznosu od 42.830.000 EUR. Nakon završetka kupovine fizičkih rezervi, trošak značajno pada.

- 5) **Za definisanu obavezu formiranja rezervi i dinamiku formiranja obaveznih rezervi „velikih uvoznika“** naftnih derivata procijenjeni su prosječni troškovi na godišnjem nivou u iznosu **od 3.780.000 EUR (100% tiketi) do 4.812.750 EUR (100% sopstvene rezerve)**, zavisno da li se obaveza ispunjava ugovaranjem tiketa ili čuvanjem sopstvenih rezervi. Naftnim kompanijama ne priznaju se troškovi nabavke sopstvenih rezervi već samo trošak finansiranja i premija rizika te trošak skladištenja (tzv. *carrying costs*).

Prosječni godišnji troškovi procijenjeni su na osnovu sljedećih pretpostavki: prosječna vrijednost uskladištenih naftnih derivata koje se čuvaju kao obavezne rezerve – 810 EUR/toni (roba u režimu odloženog plaćanja akcize i PDV-a); prosječni trošak skladištenja – 30 EUR/toni/godišnje; prosječna cijena tiketa – 84 EUR/toni/godišnje; trošak finansiranja i premija rizika – 9,50%.

Trošak sopstvenih rezervi = Trošak finansiranja i premija rizika + Trošak skladištenja

Trošak finansiranja i premija rizika = 45.000 [tona] x 810 [EUR/t] = 36.450.000 EUR x 9,50% = 3.462.750 EUR

Trošak skladištenja = 45.000 [tona] x 30 [EUR/toni] = 1.350.000 EUR

Trošak tiketa = 45.000 [tona] x 84 [EUR/toni] = 3.780.000 EUR

- 6) Predviđeno je da se **naknada za obavezne rezerve obračunavala i plaćala na sljedeće naftne derivate: motorni benzini, gasna ulja i tečni naftni gas (TNG)**. Naknada bi se plaćala po litri motornog benzina i gasnog ulja te kilogramu tečnog naftnog gasa.
- 7) Na osnovu podataka o potrošnji naftnih derivata za 2022. i 2023. godinu procijenjena je potrošnja tj. količina naftnih derivata na koje bi se obračunavala naknada za obavezne rezerve (tj. motornih benzina, gasnih ulja i TNG-a), i to u iznosu od **430.000.000 [litara] [kg]**.
- 8) Na osnovu procijenjenih godišnjih troškova za potrebe formiranja obaveznih rezervi i procijenjene potrošnje naftnih derivata na koje se obračunava naknada, izračunato je koliko bi trebala da iznosi naknada za obavezne rezerve koje bi formirala Uprava za ugljovodonike, a koliko naknada za obavezne rezerve koje bi formirale „veliki uvoznici naftnih derivata“.

Uprava za ugljovodonike

Naknada u iznosu od 0,02 EUR/litar/kg omogućuje Upravi za ugljovodonike godišnji prihod u iznosu od 8.600.000 EUR (430.000.000 [litar/kg] x 0,02 [EUR]), odnosno, prosječno oko

716.000 EUR mjesečno.

Veliki uvoznici

Iznos naknade potreban za pokrivanje troškova obaveznih rezervi koje formiraju „veliki uvoznici“ naftnih derivata procenjen je u rasponu od 0,0088 EUR/litar/kg do 0,0112 EUR/litar/kg, u zavisnosti od toga da li uvoznici sve obavezne rezerve čuvaju u tiketima ili sve u sopstvenoj robi, što su dvije ekstremne pozicije.

Naknada za čuvanje rezervi u tiketima (100%) = $3.780.000 \text{ EUR} / 430.000.000 \text{ litar/kg} = 0,0088 \text{ EUR/litar/kg}$

Naknada za korišćenje sopstvenih rezervi (100%) = $4.812.750 \text{ EUR} / 430.000.000 \text{ litar/kg} = 0,0112 \text{ EUR/litar/kg}$

Procjenjuje se da pri aktuelnim tržišnim uslovima naknada u iznosu od 0.01 EUR/litar/kg omogućava uvoznicima da formiraju obavezne rezerve uz neutralan efekat na njihov poslovni rezultat, čuvajući dio obaveze u sopstvenoj robi a dio u tiketima.

Naknada u iznosu od 0,01 EUR/litar/kg omogućuje uvoznicima naftnih derivata godišnji prihod u iznosu od 4.300.000 EUR ($430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,01 \text{ [EUR]}$), odnosno, prosječno oko 358.000 EUR mjesečno.

Od 2029. godine nadalje, iznos naknade iznosio bi 0,02 EUR/litar/kg (0,01 EUR/litar/kg Uprava + 0,01 EUR/litar/kg Uvoznici).

- 9) Izračunat je prihod budžeta Crne Gore sa naslova plaćanja PDV-a na naknadu za obavezne rezerve po godinama do 2029. uz napomenu da se čuvanje obaveznih rezervi nastavlja i nakon 2029. godine, sve dok je na snazi međunarodna obaveza čuvanja rezervi:

2025. godina (sa pretpostavkom početka naplate naknade u 2.mjesecu 2025.g)

$430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,03 \text{ [EUR/litar/kg]} = 12.900.000 \text{ EUR} \times 21\% = 2.709.000 \text{ EUR} / 12 \text{ mjeseci} = 225.750 \text{ EUR} \times 11 \text{ mjeseci} = 2.483.250,00 \text{ EUR}$

U periodu od 2026-2028. godine prihod od PDV-a na godišnjem nivou:

$430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,03 \text{ [EUR/litar/kg]} = 12.900.000 \text{ EUR} \times 21\% = 2.709.000 \text{ EUR}$

2029. godina i nadalje

$430.000.000 \text{ [litar/kg]} \times 0,02 \text{ [EUR/litar/kg]} = 8.600.000 \text{ EUR} \times 21\% = 1.806.000 \text{ EUR}$

- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.

Precizan obračun finansijskih izdataka po osnovu formiranja obaveznih rezervi, i posljedično prihoda po istom osnovu je izrazito kompleksno pitanje. Predmet formiranja obaveznih rezervi je berzanska roba - naftni derivati, čija se cijena svakodnevno mijenja (Platt's kotacije), a pogotovo je izražena volatilnost u svjetlu energetske krize izazvane ratom u Ukrajini, ratom na Bliskom istoku i promjenom pravaca snabdijevanja energijom uslijed navedenih sukoba. Pored cijene naftnih derivata, na obračun finansijskih izdataka značajno utiču sljedeći elementi: kurs USD/EUR, raspoloživost skladišnih kapaciteta i cijene skladištenja naftnih derivata na lokalnom, regionalnom i međunarodnom tržištu; trošak finansiranja i premija rizika, te raspoloživost i cijena naftnih derivata u nematerijalnom obliku (tiketi). Gotovo svi navedeni kalkulativni elementi za obračun izdataka takođe se svakodnevno mijenjaju, ali za razliku od Platt's-ovih kotacija za naftne derivate, nisu javno dostupni.

- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

Ciljne konsultacije predstavnika Ministarstva rudarstva, nafte i gasa, Uprave za ugljovodonike i konsultanta angažovanog na izradi nacrtu predloženog propisa obavljene su sa predstavnicima Ministarstva finansija, pri čemu su usaglašene glavne odredbe Pravilnika i mehanizam finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata. Takođe, predstavnici Ministarstva finansija su dali sugestije u vezi sa otvaranjem prihodnog računa za potrebe uplate naknade, i načina propisivanja obaveze o uplati u predloženom podzakonskom aktu.

- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Sve sugestije upućene od strane Ministarstva finansija su prihvaćene i inkorporirane u nacrt predloženog propisa. Nakon što se dobije službeno mišljenje Ministarstva finansija, pristupiće se analizi eventualno upućenih dodatnih primjedbi i njihovom usvajanju u predmetni propis.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
 - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu predloženog propisa angažovana je konsultantska podrška posredstvom UNOPS-a, preko Ministarstva vanjskih poslova. Nacrt pravilnika izradio je konsultant Krešimir Baranović, koji je takođe bio angažovan na izradi nacrtu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima. Nacrt teksta predloženog pravilnika je prilagođen od strane službenika Ministarstva rudarstva, nafte i gasa. Postizanje odgovarajuće pravne forme ovog akta usklađeno je u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo.

Ciljne konsultacije predstavnika Ministarstva rudarstva, nafte i gasa, Uprave za ugljovodonike i konsultanta obavljene su sa organom uprave nadležnim za poslove finansija, pri čemu su usaglašene glavne odredbe Pravilnika i mehanizam finansiranja obaveznih rezervi naftnih derivata. Takođe, predstavnici Ministarstva finansija su dali sugestije u vezi sa otvaranjem prihodnog računa za potrebe uplate naknade, i načina propisivanja obaveze o uplati u predloženom podzakonskom aktu, koje su sve prihvaćene.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Potencijalne prepreke za implementaciju propisu su: ne izvršavanje pravovremenih obaveza u dijelu uplate naknade i izvještaja o uplaćenju naknadi i plasmanu na tržište Crne Gore od strane uvoznika naftnih derivata.

Zakon o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima stvara regulatornu i institucionalnu osnovu za postupanje u cilju formiranja strateških rezervi naftnih derivata, a kroz kaznene odredbe kreira dodatni osnov za **rješavanje prethodno navedenih potencijalnih prepreka**.

Takođe, neophodna je izmjena Uredbe o načinu i visini elemenata na osnovu kojih se formiraju maksimalne cijene naftnih derivata, kako bi se ova naknada uključila u maloprodajnu cijenu naftnih derivata.

Glavni indikator prema kojem će se mjeriti ispunjenje ciljeva je količina formiranih strateških rezervi naftnih derivata, a čija će dinamika formiranja biti utvrđena svake godine Godišnjim planom koje donosi Vlada Crne Gore, na predlog Ministarstva. Obzirom da je obaveza Crne Gore da formira i održava rezerve naftnih derivata u količini od 90 dana prosječnog dnevnog neto uvoza naftnih derivata u godini, koja prethodi kalendarskoj godini u kojoj se vrši obračun, ispunjenje ciljeva ovog podzakonskog akta kao i zakona mjeriće se količinom formirane rezerve izražene u danima, što je i međunarodna praksa kojom se mjeri ispunjenje ova obaveze u državama članicama EU i Energetske zajednice, izražene kroz Eurostat-ove izvještaje.

Programom rada Vlade predviđeno je dostavljanje Izvještaja o stanju obaveznih rezervi naftnih derivata u IV kvartalu.

Upravni nadzor nad sprovođenjem podzakonskih akata donijetih na osnovu Zakona o sigurnosti snabdijevanja naftnim derivatima („Sl. list CG“, broj 119/24) vrši Ministarstvo rudarstva, nafte i gasa, **dok inspekcijski nadzor** vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora i drugi nadležni državni organi u skladu sa posebnim propisima.

Datum i mjesto Podgorica, 30.12.2024. godine

MINISTAR
mr Admir Šahmanović

